

Uzasadnienie

I. POTRZEBA I CEL WYDANIA USTAWY.

W projekcie nowelizacji ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, proponuje się wprowadzenie następujących zmian:

- 1) od roku szkolnego 2016/2017 likwiduje się sprawdzian przeprowadzany w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej;
- 2) od roku 2017 osoby przystępujące do egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie będą miały możliwość odwołania się od ustalonego przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego i części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, składającego się z doświadczonych egzaminatorów oraz ekspertów, specjalizujących się w danej dziedzinie nauki;
- 3) jeszcze w tym roku szkolnym osoby przystępujące do egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie będą mogły wykonywać fotografię swojej pracy egzaminacyjnej podczas dokonywania wglądu. Powyższe prawo, od dnia 1 września 2016 r., będzie przysługiwało również uczniom przystępującym do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego;
- 4) w przypadku gdy uczeń lub absolwent wystąpi z wnioskiem o weryfikację sumy punktów z egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej będzie zobligowany wyznaczyć do tej weryfikacji innego egzaminatora niż egzaminator, który sprawdzał i oceniał pracę w zespole egzaminatorów;
- 5) w postępowaniu rekrutacyjnym na rok szkolny 2017/2018 terminy postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, a także terminy składania dokumentów, będą ustalane przez organy prowadzące lub właściwego kuratora oświaty zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie;
- 6) postępowanie rekrutacyjne na rok szkolny 2017/2018 do nowo tworzonego publicznego przedszkola, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, publicznej szkoły lub publicznej placówki będzie przeprowadzane na zasadach określonych w ustawie;
- 7) dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów będą mieli możliwość zakupu podręczników lub materiałów edukacyjnych do nauki danego języka obcego nowożytnego, dla uczniów

danych klas, które są dostosowane do ich stopnia zaawansowania znajomości tego języka, w przypadku gdy w kolejnym roku lub latach szkolnych zaistnieje problem z niedopasowaniem części zakupionych już dla danej klasy podręczników lub materiałów edukacyjnych do tego języka. Koszt zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości tego języka będzie refundowany do wysokości 25 zł na ucznia, ze środków dotacji celowej przekazanej na kolejny rok szkolny. W przypadku uczniów niepełnosprawnych koszt zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do nauki danego języka obcego nowożytnego jest refundowany do odpowiednio zwiększonej kwoty 25 zł, poprzez pomnożenie jej przez wskaźniki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22a§ ustawy;

- 8) w zakresie podręczników i materiałów dla uczniów niepełnosprawnych:
 - a) zapewnienie uczniom niepełnosprawnym podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do ich potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych, niezależnie od terminu wydania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego,
 - b) umożliwienie wykorzystania dotacji celowej na zakup sprzętu lub oprogramowania umożliwiającego odczyt podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w postaci elektronicznej,
 - c) wprowadzenie możliwości zlecenia opracowania i wydania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania książki pomocniczej do kształcenia specjalnego dla uczniów niepełnosprawnych, co przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia tych uczniów, a w konsekwencji zwiększania ich szans edukacyjnych,
 - d) poszerzenie katalogu podmiotów, które mogą potwierdzić posiadanie doświadczenia i osiągnięć przez osobę ubiegającą się o wpisanie na listę rzeczoznawców do spraw podręczników przeznaczonych do kształcenia specjalnego o organizację pozarządową, której statutowa działalność obejmuje działalność naukową lub edukacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych;

- 9) w zakresie kształcenia uczniów przybywających z zagranicy:
 - a) doprecyzowanie katalogu jednostek samorządu terytorialnego obowiązanych do zapewnienia dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego uczniom przybywającym z zagranicy,
 - b) wprowadzenie możliwości wskazania uczniowi przybywającemu z zagranicy, jako miejsca realizacji obowiązku szkolnego, szkoły innej niż szkoła, w obwodzie której uczeń mieszka,
 - c) doprecyzowanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia w zakresie dostosowania form i metod kształcenia do potrzeb osób niebędących obywatelami polskimi i obywateli polskich, którzy uczyli się za granicą;

- 10) umożliwienie zbierania w systemie informacji oświatowej danych o wychowankach młodzieżowych ośrodków wychowawczych, którzy zostali skierowani do ww. ośrodka, lecz do niego jeszcze nie przybyli, oraz wychowankach niedoprowadzonych do ośrodka;
- 11) doprecyzowanie przepisów dotyczących dotowania przedszkoli, szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego i osoby fizyczne. Duży poziom ogólności obecnych przepisów dotyczących dotowania przedszkoli, szkół i placówek z budżetów samorządów powodował ich nieprecyzyjność i wątpliwości interpretacyjne, co w konsekwencji powodowało ich niejednolite stosowanie w skali kraju. Konieczność doprecyzowania i ujednolicenia przepisów w tym zakresie zgłaszają samorządy, regionalne izby obrachunkowe oraz Najwyższa Izba Kontroli, jak również podmioty prowadzące przedszkola, szkoły i inne placówki oświatowe, niebędące jednostkami samorządu terytorialnego. W ramach projektowanych przepisów w zakresie dotacji udzielanych z budżetów samorządów zostaną wprowadzone następujące zmiany:
- a) wprowadzenie słownika pojęć, w tym m. in. pojęć: najbliższa gmina i najbliższy powiat,
 - b) zdefiniowanie pojęcia wydatków bieżących będących podstawą do obliczania wysokości dotacji oraz wyłączenie w tym zakresie (oprócz opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego i opłat za wyżywienie, kwoty dotacji, o której mowa w art. 22ae ust. 3 – jak obecnie): wydatków bieżących finansowanych z użyciem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, kwoty części oświatowej subwencji ogólnej przekazanej dla gminy lub powiatu na uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych oraz na dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju, a także na dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim objęte zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi,
 - c) doprecyzowanie i dostosowanie przepisów dotyczących rozliczania się między gminami w zakresie pokrycia kosztów dotacji lub kosztów edukacji przedszkolnej w przypadku gdy dziecko korzysta z wychowania przedszkolnego w gminie, której nie jest mieszkańcem, tj. wyłączenie możliwości rozliczeń między gminami w przypadku uczniów niepełnosprawnych, ze względu na objęcie tych dzieci subwencją oświatową,
 - d) doprecyzowanie kwestii dotowania dzieci z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, tj. dodanie odrębnej podstawy prawnej dla dotowania przedszkoli, szkół i placówek, które prowadzą zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim,
 - e) określenie jednostki samorządu terytorialnego jako podmiotu dotującego szkołę artystyczną przekazaną do prowadzenia innej osobie prawnej lub osobie fizycznej w trybie art. 5 ust. 5g ustawy,
 - f) wprowadzenie obowiązku publikacji podstawowych kwot dotacji oraz przewidywanej liczby uczniów przyjętej do ich wyliczenia,
 - g) wprowadzenie możliwości korygowania wysokości dotacji, jeśli w samorządzie plan wydatków zmienił się po 15 grudnia,

- h) doprecyzowanie przepisów budzących wątpliwości interpretacyjne oraz ujednoczenie brzmienia przepisów dotacyjnych;
- 12) z dniem 1 września 2017 r. znosi się szkołę pomaturalną bibliotekarską i animatorów kultury;
- 13) doprecyzowanie przepisów regulujących kwestie związane z dokonywaniem wpisów do ewidencji szkół niepublicznych;
- 14) zasad dotowania niepublicznych szkół artystycznych posiadających uprawnienia szkoły publicznej.

II. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PROPONOWANYCH ZMIAN

1. Rezygnacja z przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej

Projekt zakłada rezygnację od roku szkolnego 2016/2017 z przeprowadzania w klasie VI szkoły podstawowej sprawdzianu, jako obowiązkowego egzaminu zewnętrznego przygotowywanego i przeprowadzanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne.

Obecnie przystąpienie do sprawdzianu jest warunkiem ukończenia szkoły podstawowej. Wyniki sprawdzianu nie są brane pod uwagę przy przyjmowaniu do gimnazjów obwodowych, ponieważ szkoły te są obowiązane przyjąć każde dziecko mieszkające w ich obwodzie.

Począwszy od roku szkolnego 2017/2018 Centralna Komisja Egzaminacyjna będzie udostępniać szkołom testy diagnostyczne, z których każda szkoła będzie mogła, na zasadzie dobrowolności, skorzystać w celu wstępnej oceny poziomu wiadomości i umiejętności uczniów rozpoczynających III etap edukacyjny (gimnazjum). Testy diagnostyczne będą przygotowywane w zakresie analogicznym do obecnie przeprowadzanego sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej. We wrześniu każdego roku Centralna Komisja Egzaminacyjna udostępni gimnazjom w postaci elektronicznej test diagnostyczny wraz z zasadami oceniania, a zainteresowane przeprowadzaniem takiego badania szkoły będą mogły skorzystać z tych testów (nie będzie to obowiązek), a następnie same sprawdzą prace uczniów. Możliwość przygotowywania przez Centralną Komisję Egzaminacyjną testów diagnostycznych przewiduje zmieniany art. 9a ust. 2 pkt 8, określający zakres zadań komisji (art. 1 pkt 8 lit. f projektu ustawy).

Pozwoli to również szkołom, które zdecydują się przeprowadzić diagnozę z wykorzystaniem narzędzi przygotowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną, na dokonywanie pomiaru efektywności nauczania poprzez analizy Edukacyjnej Wartości Dodanej.

1) Warunki tworzenia oddziałów międzynarodowych (art. 7a i 7b – art. 1 pkt 5 i 6 projektu ustawy)

Rezygnacja z przeprowadzania ww. sprawdzianu powoduje konieczność wprowadzenia zmian w zakresie warunków, jakie należy spełnić, aby utworzyć w szkole podstawowej oddział międzynarodowy. Zgodnie z projektowanym art. 7a ust. 3, w przypadku szkoły podstawowej minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie mógł udzielić zezwolenia na utworzenie oddziału międzynarodowego, jeżeli program nauczania ustalony przez zagraniczną instytucję edukacyjną będzie uwzględniał cele kształcenia i treści nauczania, w tym umiejętności, z języka polskiego i matematyki, określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych.

W przypadku gimnazjum (dodany ust. 3a w art. 7a), zmiana ma wyłącznie charakter legislacyjny – warunkiem udzielenia zezwolenia jest ustalenie – tak jak dotychczas – przez zagraniczną instytucję edukacyjną programu nauczania umożliwiającego uzyskanie przez uczniów wiadomości i umiejętności w zakresie przedmiotów wchodzących w zakres egzaminu gimnazjalnego.

2) Warunki rekrutacji uczniów do gimnazjum (art. 20h ust. 6, art. 20i ust.2, art. 20l i art. 20t – art. 1 pkt 14–17 projektu ustawy)

Obecnie zgodnie z art. 7b ust. 1c, art. 20h ust. 6 pkt 1 i art. 20i ust. 2 pkt 1 ustawy, na pierwszym lub drugim etapie postępowania rekrutacyjnego odpowiednio do: klasy pierwszej publicznego gimnazjum dwujęzycznego, publicznego gimnazjum ogólnodostępnego z oddziałami dwujęzycznymi lub oddziałami międzynarodowymi, publicznego gimnazjum sportowego, publicznego gimnazjum mistrzostwa sportowego i gimnazjum ogólnodostępnego z oddziałami sportowymi, brany jest pod uwagę wynik sprawdzianu przeprowadzanego w klasie VI szkoły podstawowej.

W związku z rezygnacją z przeprowadzania sprawdzianu w ostatniej klasie szkoły podstawowej wynik z tego sprawdzianu nie będzie brany pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do ww. szkół. Zgodnie z projektem ustawy wynik sprawdzianu został zastąpiony nowym kryterium, tj. ocenami z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego, wymienionymi na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej.

Postępowanie rekrutacyjne do publicznych gimnazjów dwujęzycznych, publicznych gimnazjów ogólnodostępnych z oddziałami dwujęzycznymi lub oddziałami międzynarodowymi, a także do publicznych gimnazjów sportowych, publicznych gimnazjów mistrzostwa sportowego lub publicznych gimnazjów ogólnodostępnych z oddziałami sportowymi, przeprowadza się na wniosek rodzica kandydata. Do wniosku dołączane są dokumenty potwierdzające spełnienie kryteriów istotnych na poszczególnych etapach rekrutacji, m.in. zaświadczenie o wynikach sprawdzianu przeprowadzanego w klasie VI szkoły podstawowej. W wyniku projektowanych zmian, polegających na rezygnacji z przeprowadzania w szkołach podstawowych sprawdzianu, zaświadczenie to nie będzie wymagane jako załącznik do wniosku o przyjęcie do ww. szkół, stąd proponowane w ustawie zmiany polegające na zmianie brzmienia art. 20t ust. 2 pkt 4 ustawy.

Ponadto należy zauważyć, że wynik ze sprawdzianu przeprowadzanego w klasie VI szkoły podstawowej mógł stanowić jedno z kryteriów branych pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do publicznych gimnazjów, ustalonych na podstawie art. 20e ust. 3 ustawy przez organy prowadzące. Rezygnacja z przeprowadzania tego sprawdzianu nie powoduje potrzeby zmiany ustawy w tym zakresie, ponieważ organy prowadzące ustalając corocznie kryteria brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym swobodnie mogą zastąpić to kryterium innym kryterium, np. przyznając punkty rekrutacyjne za oceny z języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego, wymienione na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej.

3) Warunki ukończenia przez ucznia szkoły podstawowej (art. 44q i art. 44zm – art. 1 pkt 26 i 35 projektu ustawy)

Rezygnacja z przeprowadzania sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej powoduje konieczność wprowadzenia stosownych zmian w przepisach określających warunki ukończenia szkoły podstawowej oraz szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne, w której ostatni rok nauki odpowiada klasie VI szkoły podstawowej.

4) Zmiany w innych ustawach wynikające z rezygnacji z przeprowadzania sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej (art. 2 i 5 projektu ustawy)

Rezygnacja z przeprowadzania sprawdzianu w klasie VI szkoły podstawowej powoduje konieczność wprowadzenia stosownych zmian w:

- art. 42 ust. 2b pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r. poz.191, z późn. zm.),
- art. 20, art. 30, art. 31, art. 42 i art. 55 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 45, z późn. zm.).

2. Możliwość wniesienia odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego i części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie

Obecnie art. 44zzz ustawy umożliwia absolwentowi, który przystąpił do egzaminu maturalnego, prawo wglądu do sprawdzonej i ocenionej pracy egzaminacyjnej w terminie 6 miesięcy od dnia wydania przez okręgową komisję egzaminacyjną świadectwa dojrzałości, aneksu do świadectwa dojrzałości albo informacji o wynikach egzaminu maturalnego. Po dokonaniu wglądu absolwent może złożyć wniosek o weryfikację sumy punktów przyznanych przez egzaminatora sprawdzającego pracę egzaminacyjną oraz uzyskanych z elektronicznego odczytu karty odpowiedzi. Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej informuje na piśmie absolwenta o wyniku przeprowadzonej weryfikacji sumy punktów. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej weryfikacji suma punktów została podwyższona, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustala nowe wyniki egzaminu maturalnego oraz:

- wydaje świadectwo dojrzałości, jeżeli absolwent spełnił wszystkie wymagane warunki otrzymania świadectwa (uzyskał minimum 30% możliwych do otrzymania punktów

z egzaminów obowiązkowych i przystąpił do egzaminu maturalnego z co najmniej jednego wybranego przedmiotu dodatkowego), lub

- anuluje dotychczasowe i wydaje nowe świadectwo dojrzałości, aneks do świadectwa dojrzałości lub zaświadczenie o wynikach egzaminu maturalnego z danego przedmiotu.

Analogiczne rozwiązanie zawiera obecnie również art. 44zzzt ustawy w zakresie dotyczącym egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Projekt ustawy przewiduje utworzenie Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, którego zadaniem będzie rozpatrywanie odwołań od rozstrzygnięcia dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej, podjętego w wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej: egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

1) Tryb składania i rozpatrywania odwołań (zmiany w art. 44zzz i art. 44zzzt ustawy – dodanie odpowiednio ust. 7–20 – art. 1 pkt 58 lit. e i pkt 61 lit. c projektu ustawy)

Projekt wprowadza możliwość złożenia odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej: egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie do niezależnego Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego, zwanego dalej „Kolegium”, działającego przy dyrektorze Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Odwołanie składa się za pośrednictwem dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji o wyniku weryfikacji sumy punktów.

W odwołaniu konieczne będzie:

- 1) wskazanie zadania lub zadań, w przypadku których zdający nie zgadza się z przyznaną za rozwiązanie tego zadania lub zadań liczbą punktów,
- 2) przedstawienie w uzasadnieniu szczegółowej argumentacji, w której zdający wykaże, że rozwiązał dane zadanie lub zadania poprawnie i zgodnie z poleceniem do danego zadania egzaminacyjnego oraz instrukcją dla zdającego zamieszczoną w arkuszu egzaminacyjnym.

Dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej, po otrzymaniu odwołania, będzie mógł:

- 1) dokonać ponownej weryfikacji sumy punktów i uznać zasadność odwołania w całości – w tym przypadku dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej ustali nowy wynik egzaminu i nie prześle odwołania do Kolegium;
- 2) uznać zasadność odwołania w części – w tym przypadku dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej prześle do Centralnej Komisji Egzaminacyjnej odwołanie wraz z informacją, w jakim zakresie odwołanie zostało uwzględnione, a Kolegium rozpatrzy odwołanie w zakresie nieuwzględnionym przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej;
- 3) przekazać odwołanie do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w celu rozpatrzenia go przez Kolegium.

Odwołanie wraz z dokumentami niezbędnymi do jego rozpatrzenia dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej prześle do Kolegium w postaci zanonimizowanej, uniemożliwiającej identyfikację osoby składającej odwołanie.

Zadaniem Kolegium będzie rozstrzygnięcie zasadności odwołania w odniesieniu do poszczególnych zadań egzaminacyjnych, przy czym – w celu zapewnienia porównywalności oceniania – członkowie Kolegium będą musieli przestrzegać ustalonych przez Centralnej Komisji Egzaminacyjnej zasad oceniania rozwiązań zadań, o których mowa w art. 9a ust. 2 pkt 2 ustawy.

Kolegium będzie mogło zwracać się do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej o opinię dotyczącą rozwiązania danego zadania egzaminacyjnego – opinia Centralnej Komisji Egzaminacyjnej nie będzie jednak dla Kolegium wiążąca.

Rozstrzygnięcie Kolegium wraz z uzasadnieniem dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej będzie niezwłocznie przekazywał dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej oraz osobie, która złożyła odwołanie. Rozstrzygnięcie Kolegium będzie ostateczne i nie będzie służyła na nie skarga do sądu administracyjnego. Rozstrzygnięcie to będzie wiążące dla dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Odwołanie będzie rozpatrywane w terminie 21 dni liczonych od dnia przekazania odwołania przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, z możliwością jego jednokrotnego przedłużenia nie dłużej niż o 7 dni.

Proponuje się, aby zmiany w ustawie dotyczące możliwości złożenia odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego i części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie weszły w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.

2) Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego (dodany art. 9ba – art. 1 pkt 9 projektu ustawy)

Listę arbitrów, którzy będą rozpatrywać odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów odpowiednio z części pisemnej egzaminu maturalnego oraz z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, będzie prowadził minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Natomiast obsługę administracyjną i finansową Kolegium będzie zapewniała Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Wpis na listę arbitrów będzie następował na wniosek osoby zainteresowanej. Arbitrzy wpisani na listę arbitrów będą stanowili Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego. Projekt ustawy (dodany art. 9ba) określa szczegółowe warunki, jakie będzie musiała spełnić osoba, która składa wniosek o wpis na listę arbitrów, w tym podmioty i instytucje, których rekomendacja jest wymagana w przypadku ubiegania się o wpis na listę arbitrów. Projekt określa również przypadki, w jakich będzie następowało skreślenie arbitra z listy arbitrów.

Lista arbitrów będzie zawierała imię i nazwisko arbitra, nazwę przedmiotu, z którego przeprowadzany jest egzamin maturalny, lub dany zawód, będący specjalnością arbitra, stopień lub tytuł naukowy, o ile arbiter taki stopień lub tytuł będzie posiadał, oraz nazwę instytucji, która udzieliła rekomendacji. Lista arbitrów będzie publikowana na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

3) Zasady wyznaczania arbitrów do rozpatrzenia odwołania (dodany art. 9bb – art. 1 pkt 9 projektu ustawy)

Do rozpatrzenia odwołania dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej będzie wyznaczał z listy arbitrów dwuosobowy skład Kolegium:

- 1) egzaminatora i pracownika naukowego – w przypadku egzaminu maturalnego,
- 2) egzaminatora i pracownika naukowego lub specjalistę z zakresu danego zawodu – w przypadku egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

Zasady wyznaczania arbitrów określi rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie trybu i sposobu działania Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego (art. 9bc).

W przypadku gdy na listę arbitrów nie został wpisany arbiter w zakresie danego przedmiotu albo danego zawodu, liczba arbitrów wpisanych na listę będzie niewystarczająca do rozpatrzenia wszystkich odwołań, bądź też z powodu choroby arbitra lub innych uzasadnionych przyczyn nie będzie możliwe wyznaczenie arbitra, dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej zamiast arbitra wyznaczy do rozpatrzenia odwołania egzaminatora lub egzaminatorów wpisanych do ewidencji egzaminatorów, którzy spełnią warunki określone w art. 9bb ustawy.

Prace Kolegium będą się odbywać z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej lub na posiedzeniu. Arbitrzy wyznaczeni do rozpatrzenia odwołania będą otrzymywać wynagrodzenie za każde zadanie egzaminacyjne rozpatrywane w ramach odwołania, w tym za sporządzenie pisemnego uzasadnienia, oraz zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania, jeżeli prace Kolegium będą się odbywały na posiedzeniu poza miejscem zamieszkania arbitra.

4) Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia w sprawie trybu i sposobu działania Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego (dodany art. 9bc – art. 1 pkt 9 projektu ustawy)

Rozporządzenie określi tryb wpisywania kandydatów na listę arbitrów, sposób prowadzenia listy arbitrów, tryb wyznaczania składu Kolegium do rozpatrzenia odwołania oraz tryb i sposób działania tego Kolegium, sposób i warunki wynagradzania arbitrów oraz warunki zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania. Rozporządzenie określi również wzór wniosku o wpis na listę arbitrów, wykaz dokumentów dołączanych do wniosku o wpis, oraz sposób zapewnienia obsługi administracyjnej Kolegium.

Proponuje się, aby dodane art. 9ba–9bc weszły w życie z dniem 1 września 2016 r., co umożliwi przeprowadzenie naboru arbitrów i przygotowanie list arbitrów, którzy począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r., będą rozpatrywać odwołania.

3. Możliwość wykonywania przez zdającego fotografii swojej pracy egzaminacyjnej podczas dokonywania wglądu oraz obowiązek wyznaczenia przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej egzaminatora do przeprowadzenia weryfikacji sumy punktów innego niż ten, który sprawdzał i oceniał pracę egzaminacyjną (art. 44zzz ust. 2a i 4 i art. 44zzzt ust. 2a i 4 – art. 1 pkt 58 lit b i c i pkt 61 lit. a i b projektu ustawy)

Osoby przestępujące do egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, w obecnie trwającym roku szkolnym 2015/2016, będą mogły sfotografować swoją pracę egzaminacyjną podczas dokonywania wglądu.

Obecnie art. 44zzz ust. 1 i art.44zzzt ust. 1 ustawy przewidują możliwość wglądu do sprawdzonej i ocenianej pracy egzaminacyjnej.

Projekt ustawy przewiduje w tym zakresie istotną, z punktu widzenia zdającego, zmianę, polegającą na możliwości wykonywania fotografii swojej pracy egzaminacyjnej podczas dokonywania wglądu (art. 44zzz ust. 2a i art. 44zzzt ust. 2a).

Powyższe prawo, od dnia 1 września 2016 r., będzie przysługiwało również uczniom przystępującym do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego (przepis przejściowy przewidziany w art. 13 projektu ustawy).

Projekt ustawy wprowadza również w art. 44zzz ust. 4 ustawy konieczność wyznaczenia przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej innego egzaminatora wpisanego do ewidencji egzaminatorów, do przeprowadzenia weryfikacji sumy punktów, niż ten, który sprawdzał i oceniał tę pracę. Analogiczną zmianę wprowadza się w art. 44zzzt ust. 4 ustawy dotyczącym egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

4. Zmiany dotyczące zapewniania uczniom, w tym uczniom niepełnosprawnym, podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych

1) Zapewnienie podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych uczniom niepełnosprawnym, którzy otrzymali orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego po dniu 20 września danego roku szkolnego (zmiana art. 22ae ust. 10a – art. 1 pkt 21 lit. a projektu ustawy)

Orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego są wydawane przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradniach specjalistycznych, na wniosek rodziców w ciągu całego roku szkolnego. W przypadku pojawienia się ucznia z ww. orzeczeniem po terminie wnioskowania o dotację celową na zapewnienie dostosowanego do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych tego ucznia kompletu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, nie ma już możliwości zapewnienia tego kompletu z tej dotacji celowej. W związku z powyższym, projekt ustawy przewiduje możliwość refundowania zakupu kompletu podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych ze środków dotacji celowej przekazanej na kolejny rok szkolny.

2) Podręczniki lub materiały edukacyjne do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego w szkole podstawowej (kl. IV–VI) i gimnazjum, w tym dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (zmiana art. 22ae ust. 10b i 10c – art. 1 pkt 21 lit. a projektu ustawy)

Zmiany w art. 22ae ustawy (dodane ust. 10b i 10c) przewidują możliwość zakupu podręczników lub materiałów edukacyjnych do nauki danego języka obcego nowożytnego, dla uczniów danych klas, które są dostosowane do ich stopnia zaawansowania znajomości tego języka, w przypadku gdy w kolejnym roku lub latach szkolnych zaistnieje problem z niedopasowaniem części zakupionych już dla danej klasy podręczników lub materiałów edukacyjnych do tego języka. Koszt zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do stopnia zaawansowania znajomości tego języka będzie refundowany do wysokości 25 zł na ucznia, ze środków dotacji celowej przekazanej na kolejny rok szkolny. W przypadku uczniów niepełnosprawnych koszt zapewnienia podręczników lub materiałów edukacyjnych do nauki danego języka obcego nowożytnego jest refundowany do odpowiednio zwiększonej kwoty 25 zł, poprzez pomnożenie jej przez wskaźniki określone w przepisach wydanych na podstawie art. 22aga ustawy.

3) Zakup sprzętu lub oprogramowania, umożliwiających odczyt podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w postaci elektronicznej przeznaczonych dla uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (zmiana art. 22ae ust. 11 – art. 1 pkt 21 lit. b projektu ustawy)

W związku ze zwiększoną dostępnością podręczników w postaci elektronicznej, uczniowie niepełnosprawni chętniej z nich korzystają. Wersje te są alternatywą do podręczników w postaci papierowej, a ponadto są wygodniejsze w użyciu, pod warunkiem, że dostępne jest również oprogramowanie lub sprzęt umożliwiający ich odczyt. Stąd w projekcie ustawy uwzględniono w przypadku uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego możliwość zapewnienia ze środków dotacji celowej przeznaczonej na zakup podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych także zakup sprzętu lub oprogramowania umożliwiającego odczyt tych podręczników i materiałów w postaci elektronicznej. Rozwiązanie takie wychodzi naprzeciw zróżnicowanym potrzebom uczniów niepełnosprawnych, zgłaszanym przez nauczycieli, dyrektorów szkół i rodziców tych uczniów.

4) Podmioty, które mogą potwierdzić posiadane doświadczenie i osiągnięcia przez osobę ubiegającą się o wpis na listę rzeczoznawców do spraw podręczników przeznaczonych do kształcenia specjalnego (zmiana art. 22as ust. 1 pkt 4 – art. 1 pkt 23 projektu ustawy)

Proponuje się rozszerzenie podmiotów, które mogą potwierdzić posiadanie doświadczenia i osiągnięć przez osobę ubiegającą się o wpis na listę rzeczoznawców do spraw podręczników

przeznaczonych do kształcenia specjalnego o organizację pozarządową, której statutowa działalność obejmuje działalność naukową lub edukacyjną na rzecz osób niepełnosprawnych. Nauczyciele aktywnie działający na rzecz dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami nie zawsze współpracują z instytucjami, które zgodnie z obowiązującym art. 22as ustawy mogą udzielić rekomendacji, natomiast posiadają doświadczenie i osiągnięcia w pracy dydaktycznej, które przemawiają za wydaniem pozytywnej decyzji o wpisie na listę rzeczoznawców do spraw podręczników do kształcenia specjalnego.

5) Zlecenie przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania opracowania i wydania, w tym dystrybucji, książki pomocniczej do kształcenia specjalnego (zmiana art. 71d – art. 1 pkt 64 projektu ustawy)

Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania od wielu lat dofinansowuje podręczniki i książki pomocnicze do kształcenia specjalnego poprzez zlecenie opracowania adaptacji tych podręczników i książek pomocniczych. Zgodnie z obecnym stanem prawnym – art. 71d ustawy nie uwzględnia możliwości zlecenia przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania opracowania i wydania książki pomocniczej do kształcenia specjalnego. Należy zauważyć, że w procesie kształcenia uczniów niepełnosprawnych niezbędne jest uwzględnianie ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych wynikających zarówno z ich niepełnosprawności, jak i predyspozycji, uzdolnień i zainteresowań. Przejawia się to m.in. koniecznością stosowania zróżnicowanych metod i form pracy, jak i zastosowania dostosowanych do potrzeb tych uczniów podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz książek pomocniczych do kształcenia specjalnego. W związku z powyższym projektowana zmiana przewiduje możliwość zlecenia opracowania i wydania książki pomocniczej do kształcenia specjalnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, co przyczyni się do poszerzenia dostępności do książek pomocniczych do kształcenia specjalnego, a także będzie sprzyjało podnoszeniu jakości kształcenia uczniów niepełnosprawnych i zwiększania ich szans edukacyjnych. W projekcie ustawy przewidziano również możliwość wykonywania ww. zadania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania we współdziałaniu z jednostkami podległymi ministrowi lub przez niego nadzorowanymi, wojewodami i kuratorami oświaty. Ponadto warto zauważyć, że zapewnienie książek pomocniczych do kształcenia specjalnego, dostosowanych do potrzeb edukacyjnych uczniów niepełnosprawnych wychodzi naprzeciw zobowiązaniom wynikającym z postanowień z art. 24 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, ratyfikowanej przez Polskę w 2012 r., wskazujących na obowiązek zapewnienia osobom niepełnosprawnym wsparcia ułatwiającego ich skuteczną edukację.

5. Zmiany dotyczące ustalania terminów postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, a także terminów składania dokumentów (art. 201 i art. 20wa – art. 1 pkt 16, 18 i 20 projektu ustawy)

W wyniku projektowanych zmian ograniczono kompetencje ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania na rzecz rozszerzenia ustawowych kompetencji organów prowadzących przedszkola i szkoły oraz kuratora oświaty, a w szczególnych przypadkach

nawet dyrektora szkoły, w zakresie określania terminów postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, a także terminów składania dokumentów.

Zgodnie z obowiązującym brzmieniem upoważnienia zawartego w art. 20l ustawy, minister właściwy do spraw oświaty jest obowiązany określić, w drodze rozporządzenia, m.in. terminy postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego. Obecnie reguluje to rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie sposobu przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów uwzględnianych w postępowaniu rekrutacyjnym, składu i szczegółowych zadań komisji rekrutacyjnej, szczegółowego trybu i terminów przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego (Dz. U. poz. 1942). W trakcie procedowania ww. rozporządzenia poszczególne organy prowadzące przedszkola i szkoły miały różne koncepcje terminów pozwalających przeprowadzić postępowanie rekrutacyjne lub postępowanie uzupełniające, wynikające m.in. z różnic demograficznych i specyfiki sieci przedszkoli i szkół danej gminy. W wyniku zgłoszonych uwag do ww. rozporządzenia ustalono, że ramowe terminy postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, a także terminy składania dokumentów zostaną określone w załącznikach do rozporządzenia, natomiast harmonogramy czynności będą określane przez: organy prowadzące – w przypadku przedszkoli i szkół podstawowych, albo właściwych kuratorów oświaty – w przypadku gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół podstawowych dla dorosłych, gimnazjów dla dorosłych i liceów ogólnokształcących dla dorosłych. Jednakże, biorąc pod uwagę zgłaszane uwagi w trakcie procedowania ww. rozporządzenia w zakresie terminów postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, zdecydowano się na uregulowanie niniejszej materii na poziomie ustawy poprzez przekazanie tej kompetencji odpowiednio organom prowadzącym przedszkola, szkoły i placówki oraz kuratorom oświaty.

W konsekwencji ulega zmianie upoważnienie ustawowe zawarte w art. 20l ustawy, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania nie będzie już określał w drodze rozporządzenia terminów postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego, a także terminów składania dokumentów. Jednocześnie dodaje się nowy art. 20wa.

Powyższa zmiana wejdzie w życie z dniem 1 września 2016 r.

6. Zmiany dotyczące określenia zasad przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do nowo tworzonego publicznego przedszkola, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, publicznej szkoły lub publicznej placówki (art. 20zca – art. 1 pkt 19 projektu ustawy)

W projekcie ustawy proponuje się uregulować kwestie związane z przeprowadzaniem postępowania rekrutacyjnego:

- 1) do nowo tworzonego publicznego przedszkola, publicznej innej formy wychowania przedszkolnego, publicznej szkoły lub publicznej placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy;
- 2) na zajęcia rozwijające zainteresowania lub rozwijające uzdolnienia organizowane w nowo tworzonej publicznej placówce oświatowo-wychowawczej, albo na kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych lub na kwalifikacyjny kurs zawodowy, prowadzone

odpowiednio w nowo tworzonej publicznej szkole, publicznej placówce lub publicznym ośrodku, o których mowa w art. 2 pkt 3a ustawy.

Postępowanie rekrutacyjne, o którym mowa powyżej, przeprowadza komisja rekrutacyjna powołana w innym publicznym przedszkolu, publicznej szkole, publicznej placówce lub publicznym ośrodku, o których mowa w art. 2 pkt 3, 3a i 7 ustawy, prowadzonych przez ten sam organ prowadzący (art. 20zca ust. 1).

W projektowanej ustawie przewidziano sytuację, gdy osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna nie prowadzi innego przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki. W takiej sytuacji postępowanie rekrutacyjne do nowo tworzonych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół lub placówek przeprowadza komisja rekrutacyjna powołana przez dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki, prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego wydająca zezwolenie na założenie przedszkola, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki (art. 20zca ust. 2).

Ponadto, w przypadku nowo tworzonych przedszkoli, szkół lub placówek, projekt ustawy przewiduje, że zadania dyrektora będzie wykonywał dyrektor innego przedszkola, szkoły lub placówki w uzgodnieniu z organem prowadzącym nowo tworzone przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę.

Do zadań dyrektora należy m.in. podanie do publicznej wiadomości informacji o:

- 1) języku obcym, który jest językiem nauczania albo drugim językiem nauczania w szkole podstawowej ogólnodostępnej z oddziałami międzynarodowymi, gimnazjum dwujęzycznym, gimnazjum ogólnodostępnym z oddziałami dwujęzycznymi lub oddziałem międzynarodowym, szkole ponadgimnazjalnej dwujęzycznej, szkole ponadgimnazjalnej ogólnodostępnej z oddziałami dwujęzycznymi lub oddziałami międzynarodowymi;
- 2) obowiązkowych zajęć edukacyjnych, z których oceny wymienione na świadectwie ukończenia gimnazjum będą brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół ponadgimnazjalnych;
- 3) sporcie, w którym odbywa się szkolenie sportowe w szkole podstawowej sportowej, szkole podstawowej mistrzostwa sportowego, szkole podstawowej ogólnodostępnej z oddziałami sportowymi, gimnazjum sportowym, gimnazjum mistrzostwa sportowego, gimnazjum ogólnodostępnym z oddziałami sportowymi, szkole ponadgimnazjalnej sportowej, szkole ponadgimnazjalnej mistrzostwa sportowego lub szkole ponadgimnazjalnej ogólnodostępnej z oddziałami sportowymi.

7. Zmiany dotyczące kształcenia uczniów przybywających z zagranicy

1) Zapewnienie dodatkowej bezpłatnej nauki języka polskiego uczniom przybywającym z zagranicy (zmiana w art. 5a ust. 2a – art. 1 pkt 3 lit. a projektu ustawy)

Propozycja nowego brzmienia przepisu art. 5a ust. 2a ustawy ma charakter doprecyzowujący i służy zapewnieniu spójności z przepisami dotyczącymi zapewniania dodatkowej, bezpłatnej nauki języka polskiego osobom, o których mowa w art. 94a ust. 4 i 4b ustawy. Dotychczasowe brzmienie przepisu wskazywało gminę, jako organ zapewniający dodatkową

bezpłatną naukę języka polskiego, dla osób niebędących obywatelami polskimi, którzy nie znają lub słabo znają język polski, realizujących obowiązek szkolny, jak i obowiązek nauki w szkołach publicznych. Zmiana spowoduje, że za zadanie w odniesieniu do obywateli polskich, realizujących obowiązek szkolny, jak i obowiązek nauki w szkołach publicznych, którzy nie znają lub słabo znają język polski, będzie odpowiedzialna zarówno gmina jak i powiat. Powiat będzie także realizował to zadanie w odniesieniu do cudzoziemców uczących się w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych.

2) Możliwość wskazania uczniowi przybywającemu z zagranicy jako miejsce realizacji obowiązku szkolnego szkoły innej niż szkoła, w obwodzie której uczeń mieszka (dodany art. 94aa – art. 1 pkt 76 projektu ustawy)

Uczniowie przybywający z zagranicy są przyjmowani do publicznej szkoły podstawowej lub do publicznego gimnazjum z urzędu na warunkach dotyczących obywateli polskich. Projektowana zmiana zakłada, że w przypadku jednoczesnego napływu dużej liczby osób przybywających z zagranicy, szczególnie w ramach zorganizowanych grup (np. ewakuacja, repatriacja, relokacja, przesiedlenie) oraz przy ograniczonych możliwościach organu prowadzącego szkołę podstawową lub gimnazjum, może on wskazać jako miejsce realizacji obowiązku szkolnego uczniowi przybywającemu z zagranicy szkołę inną niż szkoła, w obwodzie której uczeń mieszka, na terenie własnej gminy bądź innej gminy, z którą zawrze porozumienie. W sytuacji gdy jednostka samorządu terytorialnego wyczerpała możliwości przyjmowania dzieci przybywających z zagranicy na terenie własnej gminy, a w rezultacie podjętych przez nią działań nie doszło do zawarcia porozumienia z sąsiednimi jednostkami samorządu terytorialnego w sprawie przekazania realizacji zadań własnych (tj. przyjęcia uczniów z zagranicy)¹, decyzję o skierowaniu uczniów do szkoły podejmie kurator oświaty. Koszty dowożenia będzie ponosić gmina, w obwodzie której uczeń mieszka.

3) Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia określającego warunki i tryb przyjmowania do publicznych przedszkoli i szkół osób niebędących obywatelami polskimi i obywateli polskich, którzy uczyli się za granicą (dodany art. 94a ust. 6 – art. 1 pkt 75 projektu ustawy)

Obecny art. 94a ust. 6 zawiera upoważnienie dla ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia w drodze rozporządzenia warunków i trybu przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół, placówek oraz na kształcenie ustawiczne w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także rodzaje dokumentów potwierdzających poziom wykształcenia i stan zdrowia tych osób oraz sposób kwalifikowania do odpowiedniej klasy lub na odpowiedni semestr, uwzględniając brak znajomości języka

¹ Według SIO w roku szkolnym 2015/16 w ponad 200 szkołach wszystkich typów odsetek uczniów cudzoziemskich przekracza 10% ogólnej liczby uczniów.

polskiego przez kandydata lub brak możliwości przedłożenia przez kandydata dokumentów stwierdzających ukończenie za granicą szkoły lub kolejnego etapu edukacji. Ww. upoważnienie zobowiązuje również ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do określenia w rozporządzeniu sposobu organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych w zakresie przedmiotów nauczania oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia dla ww. osób. Zmiana zaproponowana w projekcie ustawy przewiduje doprecyzowanie dotychczasowego upoważnienia, poprzez uwzględnienie konieczności dostosowania procesu kształcenia do potrzeb edukacyjnych uczniów mających trudności w komunikacji związane z nieznaną lub słabą znajomością języka polskiego.

8. Zmiany dotyczące szkolnictwa artystycznego

Projekt zakłada wygaszenie z dniem 1 września 2017 r. szkół bibliotekarskich i animatorów kultury. Zważywszy na znaczenie społecznie odpowiedniego przygotowania osób posiadających kwalifikacje do prowadzenia działań mających na celu upowszechnianie kultury, zasadne wydaje się, by kształcenie w zawodach: bibliotekarz i animator kultury było realizowane jedynie w ramach studiów wyższych.

W systemie oświaty jest to jedyny typ szkoły, w której do warunków rekrutacyjnych zalicza się posiadanie przez kandydata świadectwa dojrzałości. Szkoły pomaturalne usunięto spośród typów szkół oświatowych (nieartystycznych) pozostawiając w polskim systemie edukacji wymóg posiadania świadectwa dojrzałości jedynie w stosunku do kandydatów na studia wyższe. Zważywszy na specyfikę pracy w obu zawodach, do wykonywania których szkoły te mają przygotowywać, wymóg posiadania świadectwa dojrzałości jako warunek rekrutacyjny wydaje się w pełni uzasadniony.

Projekt zakłada zatem usunięcie definicji szkół bibliotekarskich i animatorów kultury jako szkół artystycznych z art. 3 pkt 2, a także odniesień do tego typu szkół w przepisach określających zasady oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach artystycznych, odpowiednio w: art. 44zd ust. 6 i 8, art. 44ze ust. 1, 4-6, art. 44zf ust. 2, art. 44zg ust. 1, art. 44zh, art. 44zk ust. 1, 3-6, 8-9, art. 44zl ust. 3 oraz art. 44zn ust. 1.

Obecnie działają 3 państwowe szkoły bibliotekarskie i animatorów kultury oraz 1 niepubliczna szkoła posiadająca uprawnienia szkoły publicznej. W ewidencji niepublicznych szkół artystycznych dokonano wpisu 73 niepublicznych szkół nieposiadających uprawnień szkoły publicznej, z których 69 wpisów zostało dokonanych w roku 2015.

W projekcie określa się termin, w którym osoba prowadząca niepubliczną szkołę artystyczną może zwrócić się z wnioskiem o nadanie uprawnień szkoły publicznej – nie wcześniej niż po zakończeniu przez szkołę pierwszego roku kształcenia, a w przypadku szkoły policealnej – pierwszego semestru kształcenia.

Zmiana w art. 82 ustawy wprowadza wymóg zamieszczana w zgłoszeniu do ewidencji szkół niepublicznych informacji o warunkach lokalowych zapewniających bezpieczne i higieniczne warunki nauki i pracy. Spełnienie tych wymagań potwierdza się przez dołączenie do zgłoszenia pozytywnej opinii komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej oraz pozytywnej opinii właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Zmiana w art. 85 ustawy ma charakter doprecyzowujący i wskazuje, że w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub gimnazjum,

która uzyskała uprawnienia szkoły publicznej z dniem rozpoczęcia działalności, specjalistyczna jednostka nadzoru jest obowiązana sprawdzić spełnianie warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy, w ciągu 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności przez szkołę.

9. Zmiany w zakresie udzielania i rozliczania dotacji wypłacanych przedszkolom, szkołom i placówkom z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (art. 78a, 78b, 79a, 80, 80a, 89b, 90 i 90a – art. 1 pkt 65–68 i 71–73 projektu ustawy)

Problemy w zakresie interpretacji i stosowania przepisów art. 80 i 90 ustawy, dotyczących udzielania i rozliczania dotacji wypłacanych szkołom i placówkom z budżetów jednostek samorządu terytorialnego są zgłaszane przez organy kontrolne, samorządy oraz inne niż jednostki samorządu terytorialnego organy prowadzące przedszkola, szkoły i placówki. Duży poziom ogólności obecnych przepisów powodował ich nieprecyzyjność i wątpliwości interpretacyjne, co w konsekwencji skutkowało ich niejednolitym stosowaniem w skali kraju oraz powstawaniem sporów pomiędzy organami właściwymi do udzielania dotacji a jednostkami dotowanymi. Doprecyzowanie obecnie obowiązujących regulacji prawnych umożliwi bardziej adekwatne ustalanie wysokości dotacji oraz zapewni sprawiedliwy system określania wysokości dotacji w ramach kraju. Dlatego też w projekcie ustawy zaproponowano następujące zmiany przepisów:

- 1) wprowadzenie do słownika pojęć takich jak: gmina miejska, gmina wiejska, gmina miejsko-wiejska, rok budżetowy, liczba mieszkańców, wskaźnik dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie oraz w powiecie. Pojęcia zostały określone poprzez odwołanie się do definicji zawartych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 198). Zaproponowano również definicję środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.
- 2) wprowadzenie definicji najbliższej gminy prowadzącej odpowiednio przedszkole, szkołę podstawową, w której zorganizowano oddział przedszkolny, szkołę danego typu i rodzaju i szkołę, w której zorganizowano internat, oraz najbliższego powiatu prowadzącego odpowiednio szkołę danego typu i rodzaju, placówkę danego rodzaju i szkołę, w której zorganizowano internat (art. 78a ust. 1–14). Brak obecnie powyższych definicji utrudniał stosowanie przepisów w zakresie dotacji. System ustalania wysokości dotacji w niektórych przypadkach odnosi się do odpowiedniego poziomu wydatków bieżących zaplanowanych przez samorząd właściwy do udzielania dotacji na dany typ i rodzaj jednostki oświatowej w przeliczeniu na jednego ucznia. Jeżeli w danym samorządzie nie istnieje przedszkole czy szkoła danego typu i rodzaju prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego to wysokość dotacji ustalana jest na podstawie wydatków bieżących zaplanowanych na jednego ucznia w najbliższej jednostce samorządu terytorialnego (gminie lub powiecie) prowadzącej odpowiednio przedszkola czy szkoły danego typu i rodzaju. Taki system dotowania powoduje uwzględnienie możliwie jak największej liczby uwarunkowań lokalnych, społecznych i ekonomicznych. Wprowadzenie ww. definicji najbliższej gminy oraz powiatu dopełnia ww. system ustalania wysokości dotacji, gdyż dokładnie określa

sposób ustalania samorządu, na którego wydatkach należy się oprzeć, jeśli w gminie lub powiecie nie ma określonej jednostki organizacyjnej systemu oświaty. Algorytm ustalania najbliższej gminy w pierwszej kolejności odnosi się do gmin graniczących, wskazując na tę o najbardziej zbliżonym wskaźniku dochodów podatkowych na jednego mieszkańca. W dalszej kolejności, jeżeli żadna gmina granicząca, będąca tym samym typem gminy, co gmina dotująca, nie prowadzi określonej szkoły czy przedszkola, najbliższą gminą będzie gmina o najbardziej zbliżonym wskaźniku dochodów podatkowych na terenie tego samego powiatu co dana gmina, a w dalszej kolejności gmina o najbardziej zbliżonym wskaźniku dochodów podatkowych zlokalizowana na terenie tego samego województwa, a ostatecznie gmina o najbardziej zbliżonym wskaźniku dochodów podatkowych zlokalizowana na terenie innego województwa. Takie zasady zostały odrębnie określone dla najbliższej gminy prowadzącej przedszkole, szkołę podstawową, w której zorganizowano oddział przedszkolny, szkołę danego typu i rodzaju i szkołę, w której zorganizowano internat, oraz dla najbliższego powiatu prowadzącego szkołę danego typu i rodzaju, placówkę danego rodzaju i szkołę, w której zorganizowano internat. Dodatkowo powyższe definicje przy ustalaniu wysokości dotacji różnicują:

- a) gminy – ze względu na typ (wiejskie, miejskie, miejsko-wiejskie, miasta na prawach powiatu), a miasta na prawach powiatu dodatkowo dzielone są ze względu na ich wielkość mierzoną liczbą mieszkańców (do i powyżej 150 tys. mieszkańców),
- b) powiaty – ze względu na posiadanie statusu miasta na prawach powiatu, a powiaty będące miastami na prawach powiatu dodatkowo dzielone są ze względu na ich wielkość mierzoną liczbą mieszkańców (do i powyżej 150 tys. mieszkańców).

Oprócz powyższych kryteriów w przypadku najbliższej gminy prowadzącej przedszkole i szkołę podstawową, w której zorganizowano oddział przedszkolny, uwzględniono jeszcze ograniczenie, że wydatki w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, na podstawie których jest ustalana wysokość dotacji, nie mogą być finansowane ze środków pochodzących z Unii Europejskiej w stopniu wyższym niż 50%.

Wyłączenie dzieci niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczęszczających do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych lub innych form wychowania przedszkolnego, prowadzonych bądź dotowanych przez gminy, których nie są one mieszkańcami, z refundacji przez gminy, których mieszkańcami są te dzieci, kosztów udzielonej dotacji (art. 79a ust. 2, art. 80 ust. 2a, 2b, 2db i art. 90 ust. 1k, 1ka, 1l, 2c, 2e i 2eb). Obecne przepisy nie wskazywały jednoznacznie na konieczność wyłączenia kosztów związanych z edukacją dzieci niepełnosprawnych w przypadku rozliczania się gmin. Jednakże ze względu na pojawiające się wątpliwości interpretacyjne zaproponowano doprecyzowanie przepisów, ostatecznie przesądzające, że zwrot kosztów udzielonej dotacji lub wychowania przedszkolnego między gminami nie dotyczy dzieci niepełnosprawnych. Zasada refundacji ma uzasadnienie wyłącznie w przypadku wychowanków przedszkola, na których gmina nie otrzymuje subwencji. W takim przypadku koszt dotowania takiego wychowanka czy też koszt wychowania przedszkolnego (w przypadku przedszkoli prowadzonych przez

gminy) powinna ponosić gmina, której mieszkańcem jest to dziecko. Natomiast na dzieci niepełnosprawne korzystające z wychowania przedszkolnego jest naliczana kwota w ramach subwencji oświatowej dla gminy dotującej lub prowadzącej przedszkole, do którego uczęszcza dziecko. Dlatego koszt dotacji gmina może pokryć ze środków otrzymanych w ramach subwencji na to dziecko.

3) doprecyzowanie ustalenia sposobu wyliczania wysokości dotacji na dzieci w niepublicznych szkołach dla dzieci i młodzieży oraz na uczniów w szkołach i placówkach publicznych. W tym zakresie zaproponowano następujące zmiany:

- W przypadku niepublicznych szkół realizujących obowiązek szkolny i nauki (art. 90 ust. 2a), wysokość dotacji ustalana będzie indywidualnie na każdego ucznia dotowanej szkoły danego typu i rodzaju w wysokości kwoty przewidzianej w subwencji oświatowej na tego ucznia. Obecne przepisy są dosyć ogólne i są interpretowane przez samorządy w różny sposób. Dlatego zostaną doprecyzowane tak, aby zastosowanie ich było jednolite i odnosiło się do indywidualnej kwoty przewidzianej w subwencji na ucznia dotowanej szkoły.
- W przypadku szkół i placówek publicznych założono, że wysokość dotacji będzie obliczać się na podstawie wydatków bieżących w odpowiednich szkołach danego typu i rodzaju lub placówkach odpowiedniego rodzaju z zastrzeżeniem, że wysokość dotacji nie może być niższa niż kwota przewidziana na konkretnego dotowanego ucznia w subwencji oświatowej. Obowiązujące obecnie przepisy zakładały podobny mechanizm, jednakże ze względu na niejednoznaczny sposób ich sformułowania były często odmiennie interpretowane przez samorządy. Będzie to miało znaczenie w sytuacji gdy np. w szkole dotowanej danego typu i rodzaju jest uczeń niepełnosprawny, a w szkole samorządowej tego samego typu i rodzaju takiego ucznia nie ma. W takiej sytuacji, obliczając wysokość dotacji na ucznia niepełnosprawnego, wydatki bieżące na ucznia będą porównywane z subwencją przysługującą na tego ucznia niepełnosprawnego (która w przypadków uczniów niepełnosprawnych jest dosyć wysoka), a nie z uśrednioną na ucznia kwotą subwencji w szkołach tego samego typu i rodzaju, która w wyniku rozkładu na wszystkich uczniów szkoły jest sporo niższa. Jednocześnie z wydatków bieżących stanowiących podstawę do ustalenia właściwej kwoty dotacji dla dotowanych szkół publicznych (zgodnie z definicją podstawowej kwoty dotacji dla szkół danego typu i rodzaju) wyłącza się pewne kategorie wydatków, w tym przede wszystkim kwoty subwencji przewidziane na uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym w szkołach niebędących szkołami specjalnymi.
- W ramach projektowanych przepisów zostanie również uregulowana kwestia obliczania wysokości dotacji przysługującej szkole publicznej prowadzonej przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego, w sytuacji gdy samorząd nie prowadzi szkoły danego typu i rodzaju. Obecne przepisy dla jednostki samorządu terytorialnego, nieprowadzącej szkoły danego typu i rodzaju odnoszą kwoty dotacji do subwencji oświatowej (zasadniczo niższej od wydatków bieżących związanych z prowadzeniem szkół publicznych). Zmiana w tym zakresie ma polegać na ustaleniu wysokości dotacji na podstawie wysokości dotacji przysługującej szkole publicznej danego typu i rodzaju odpowiednio w najbliższej

gminie lub powiecie, gdy dana jednostka samorządu terytorialnego nie prowadzi szkoły danego typu i rodzaju. W przypadku jednostki samorządu terytorialnego, która nie prowadzi żadnych szkół, będzie musiała ona dotować publiczne szkoły w wysokości wydatków bieżących na jednego ucznia w szkołach danego typu i rodzaju (zgodnie z definicją podstawowej kwoty dotacji dla szkół danego typu i rodzaju) prowadzonych przez najbliższą gminę, a nie w wysokości otrzymywanej subwencji na uczniów tych szkół.

- 4) określenie sposobu obliczania dotacji dla dzieci w domach wczasów dziecięcych oraz w internatach (art. 80 ust. 3aa i 3ad i art. 90 ust. 3aa i 3ad). Dotacja na dzieci w domach wczasów dziecięcych i internatach jest ustalana na podstawie wydatków w placówkach tego rodzaju, ale nie może być niższa niż kwota subwencji przewidziana na tego wychowanka. Obecny mechanizm dotowania był podobny. W przypadku domów wczasów dziecięcych doprecyzowano jedynie, że wysokość dotacji ma być proporcjonalna do długości pobytu dziecka w domu wczasów dziecięcych. Dodatkowo odrębnie określono sposób ustalania liczby uczniów w domach wczasów dziecięcych uwzględniający specyfikę tych placówek, tj. różną długość pobytu dzieci.
- 5) doprecyzowanie zakresu wydatków bieżących będących podstawą do wyliczenia dotacji w placówkach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach publicznych oraz niepublicznych szkołach dla dorosłych (art. 78a ust. 15–23). Obecna definicja jest zbyt ogólna, co powoduje wliczanie pewnych kategorii wydatków i w konsekwencji powoduje naliczanie zbyt wysokich środków. Zgodnie z projektowanymi zmianami wyłączeniu podlegają: wydatki finansowane ze środków pochodzących z UE, wydatki na internaty w szkołach, kwota subwencji na dzieci niepełnosprawne oraz na wczesne wspomaganie rozwoju i zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze w szkołach i przedszkolach ogólnodostępnych. Dodatkowo, w przypadku szkół, wyłączone zostaną kwoty dotacji przeznaczonej na sfinansowanie podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych oraz kwoty pokrywane z opłat rodziców na wyżywienie w szkołach i placówkach (w przypadku przedszkoli ostatnio wymienione wyłączenie obowiązuje w obecnych przepisach). Wyłączenie pewnych kategorii wydatków z podstawy ustalania wysokości dotacji ma na celu uregulowanie kwestii jej nieuzasadnionego zawyżania do tej pory. Nie ma potrzeby dotowania wszystkich uczniów z uwzględnieniem wszystkich kategorii wydatków np. na uczniów niepełnosprawnych lub na wczesne wspomaganie rozwoju. W przypadku uczniów niepełnosprawnych wysokość dotacji jest, w przypadku każdej szkoły i placówki oraz miejsca korzystania z wychowania przedszkolnego, zagwarantowana na poziomie co najmniej przewidzianej na tego ucznia kwoty w subwencji oświatowej. Tak samo w przypadku dotacji na wczesne wspomaganie rozwoju dziecka, na każde dziecko w przedszkolach, szkołach i placówkach, prowadzonych przez inne podmioty niż jednostki samorządu terytorialnego, posiadające opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, przysługuje dotacja w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na dziecko objęte wczesnym wspomaganie rozwoju w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto zaproponowano, że podstawą do wyliczenia dotacji jest aktualny plan wydatków. Dodatkowo w art. 78b ust. 3 zaproponowano rozwiązanie, zgodnie z którym, planowane kwoty opłat za wyżywienie w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego (ustalone

na dzień 30 listopada) wyłączane przy ustalaniu wysokości dotacji podlegają ograniczeniu do mniejszej z kwot:

- 120% ich rzeczywistego wykonania na dzień 31 października
- planowanych opłat po dniu 30 listopada roku budżetowego.

- 6) doprecyzowanie pojęcia liczby uczniów dla potrzeb obliczania dotacji (art. 78b). Brak definicji w obecnych przepisach powodował możliwość zaniżania dotacji przez jednostki samorządu terytorialnego. Z drugiej strony interpretacje niektórych organów kontrolnych powodują uciążliwy proces obliczeniowy dla jednostek samorządu terytorialnego. Przewidywana liczba uczniów, dzieci, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych została zdefiniowana jako liczba określana przez jednostki samorządu terytorialnego przy planowaniu budżetu i podawana do publicznej wiadomości. W miarę upływu miesięcy roku budżetowego, w szczególności przy zmianie planu wydatków lub dochodów, jednostki samorządu terytorialnego będą aktualizowały liczbę w oparciu o dane rzeczywiste na koniec każdego miesiąca.
- 7) doprecyzowanie przepisów dotyczących dotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Wskazano jednoznacznie, że dotacje dla niesamorządowego oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej oblicza się na podstawie wydatków bieżących oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez dotującą gminę. Zmiana ma charakter doprecyzowujący, gdyż niektóre samorządy wskazywały na trudność ich interpretacji (art. 80 ust. 2da i art. 90 ust. 1ba i 2ea).
- 8) wprowadzenie przepisów w zakresie dotowania dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim realizujących obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych przez szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne i poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Obecnie nie ma w przepisach jednoznacznej podstawy prawnej do ich dotowania – dotowani są oni jak uczniowie szkół, mimo że formalnie nimi nie są. Grupa ta będzie dotowana w wysokości nie niższej niż kwota przewidziana na dana osobę w subwencji oświatowej (art. 80 ust. 3ac i art. 90 ust. 3ac).
- 9) doprecyzowanie w zakresie dotacji na wczesne wspomaganie rozwoju dziecka. Z obecnych przepisów wynika, że na wychowanka placówki przedszkolnej posiadającego opinię o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka przysługują dwie dotacje, w tym jedna na wczesne wspomaganie rozwoju. Pojawiały się jednak wątpliwości w tym zakresie, dlatego kwestia ta została wyjaśniona jednoznacznie (art. 80 ust. 2c i art. 90 ust. 1a).
- 10) określenie podmiotu obowiązującego do dotowania szkoły artystycznej, która była prowadzona przez jednostkę samorządu terytorialnego i została przekazana do prowadzenia innej osobie prawnej lub osobie fizycznej w trybie art. 5 ust. 5g ustawy. Obecnie zachodzi wątpliwość, czy szkoła ta będzie dotowana z budżetu jednostki samorządu terytorialnego przekazującej szkołę, czy też z budżetu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Zaproponowano odpowiedni przepis stanowiący, że szkoły artystyczne przekazane do prowadzenia przez jednostkę samorządu terytorialnego w trybie art. 5 ust. 5g są dotowane z budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 80 ust. 5b i 5c).

- 11) doprecyzowanie przepisów odnoszących się do zasad rozliczenia między gminami dotacji dla przedszkoli niepublicznych oraz publicznych i niepublicznych innych form wychowania publicznego na ucznia niebędącego mieszkańcem gminy dotującej dane przedszkole lub inną formę wychowania przedszkolnego, a uczęszczającego do przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego na terenie gminy dotującej. Zaproponowane zmiany spowodują wyłączenie pełnej kwoty dotacji na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego z wydatków będących podstawą do ustalenia kosztów refundacji, ponieważ dotacja ta jest otrzymywana przez gminę, na terenie której uczeń korzysta z wychowania przedszkolnego, zatem nie powinna być brana pod uwagę przy rozliczaniu między gminami kosztów edukacji przedszkolnej ucznia w przypadku ucznia korzystającego z wychowania przedszkolnego na terenie gminy, której nie jest mieszkańcem.
- 12) wprowadzenie zasady ustalania wysokości dotacji w sytuacji, gdy na początku roku, w którym ustalana jest dotacja, samorządy nie posiadają jeszcze informacji o ostatecznych kwotach subwencji oświatowej. W takim przypadku do ustalania wysokości dotacji będą przyjmowane kwoty przewidziane w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego w roku poprzednim (art. 78b ust. 8 i 9).
- 13) przesądzenie, że czynności przekazania dotacji dla publicznych i niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek są aktem z zakresu administracji publicznej (art. 80a i art. 90aa).
- 14) wprowadzenie przepisów dotyczących aktualizacji wysokości dotacji oraz aktualizacji przewidywanej liczby dzieci, uczniów lub wychowanków w trakcie roku budżetowego, uwzględniających zmiany w planie dochodów lub wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Aktualizacje będą dokonywane okresowo nawet, jeśli w samorządzie nie dojdzie do zmiany planu dochodów lub wydatków budżetu. Aktualizacje umożliwią dostosowywanie wysokości dotacji do zmieniających się warunków w zakresie organizacji oświaty na terenie samorządu w trakcie roku budżetowego (art. 78b ust. 4–6).
- 15) wprowadzenie przepisów nakładających na samorządy obowiązek publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej kwot dotacji oraz przewidywanej liczby dzieci, uczniów, wychowanków lub uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz każdych aktualizacji tych informacji. Publiczna dostępność powyższych informacji jest szczególnie ważna dla organów prowadzących przedszkola, szkoły i inne placówki dotowane, a także mogą być one interesujące dla rodziców uczniów tych przedszkoli, szkół i placówek (art. 78b ust. 7).
- 16) umożliwienie zwiększenia dotacji po 15 grudnia, jeśli plan wydatków zmienił się po tym terminie. Pozwoli to na przekazanie pomiędzy 15 a 31 grudnia roku budżetowego zwiększenia dotacji spowodowanego zmianami planu wydatków (art. 80 ust. 3ca i art. 90 ust. 3ca).
- 17) drobne doprecyzowania pozostałych przepisów budzących wątpliwości interpretacyjne.

III. Inne zmiany doprecyzowujące lub porządkujące obecne przepisy ustawy

1. W obecnie obowiązującym art. 10 ustawy proponuje się dodać nowe przepisy ust. 4c–4e (art. 1 pkt 12 lit. c projektu ustawy). Dodane przepisy regulują kwestie związane z opłatami za przystąpienie do egzaminu eksternistycznego. Przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania są analogiczne do rozwiązań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie egzaminów eksternistycznych (Dz. U. poz. 188, z późn. zm.).
2. W art. 44zzq ust. 2 ustawy dotyczącym opłaty za przystąpienie do egzaminu maturalnego, proponuje się dodać zdanie drugie, zgodnie z którym opłata za egzamin maturalny nie będzie podlegała zwrotowi. Opłatę za egzamin maturalny z każdego przedmiotu obowiązkowego i przedmiotu dodatkowego, zarówno w części ustnej, jak i w części pisemnej, wnoszą absolwenci, którzy po raz trzeci i kolejny przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu obowiązkowego lub z tego samego przedmiotu dodatkowego oraz absolwenci, którzy przystępują do egzaminu maturalnego z tego samego przedmiotu dodatkowego, którzy w poprzednim roku lub w poprzednich latach zgłaszali w deklaracji przystąpienia do egzaminu, ale do niego nie przystąpili. Projektowany przepis wskazuje, że w przypadku gdy absolwent wniesie opłatę za przystąpienie do egzaminu maturalnego, ale nie zgłosi się na ten egzamin, nie otrzyma zwrotu wpłaconej kwoty. Opłaty za egzamin maturalny stanowią dochód budżetu państwa.
Analogiczną zmianę wprowadzono w zakresie egzaminów eksternistycznych i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (zmiany w art. 10 u st. 4c i art. 44zzzu ust. 2 ustawy).
Zmiany przewidziane w art. 1 pkt 12 lit. c, pkt 49 i 62 projektu ustawy.
3. Proponuje się zmianę art. 44i ust. 7 ustawy dotyczącą oceniania uczniów uczęszczających do szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy. Zgodnie z projektem ustawy uczniowie z niepełnosprawnościami sprzężonymi uczęszczający do ww. szkół, podobnie jak uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, powinni otrzymywać oceny opisowe. Zarówno podstawa programowa kształcenia w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy, jak i specyfika nauczania w tych szkołach, przemawiają za potrzebą tej zmiany. Zasadne jest więc wprowadzenie zmian w przepisie, które przesądzą, iż oceny opisowe dotyczą wszystkich uczniów w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 25 projektu ustawy.
4. W art. 44zzg ustawy proponuje się dodanie ust. 2, zgodnie z którym absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego. W przypadku osób niemówiących przeprowadzenie części ustnej egzaminu maturalnego jest z oczywistych względów niemożliwe, a stosowane dotychczas – tam, gdzie to możliwe – formy dostosowania tego egzaminu, polegające na zastępowaniu wypowiedzi ustnej wypowiedzią pisemną, są

niecelowe, gdyż ten sam zakres wiadomości i umiejętności jest sprawdzany w części pisemnej. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 47 projektu ustawy.

5. W art.44zzk ust. 4 ustawy proponuje się wprowadzić zmianę, która jest konsekwencją wprowadzenia w art. 44zzz możliwości odwołania się przez absolwenta od wyniku weryfikacji sumy punktów do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego. Analogiczne uzupełnienie wprowadzone zostało w art. 44zzzo ust. 4 ustawy. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 48 i 60 projektu ustawy.
6. W art. 44zzr w ust. 7 w pkt 2 ustawy, wprowadzana została zmiana dotycząca dostosowania warunków przystąpienia do egzaminu maturalnego dla absolwentów niebędącym obywatelami polskimi, którym ograniczona znajomość języka polskiego utrudnia zrozumienie czytanego tekstu. Dostosowanie warunków (na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej) może dotyczyć wszystkich przedmiotów egzaminacyjnych, z wyjątkiem języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języka regionalnego, w przypadku których ograniczona znajomość języka polskiego nie jest uzasadnieniem dla zastosowania dostosowań. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 50 lit. g projektu ustawy.
7. W art. 44zzzw w pkt 2 ustawy została wprowadzona zmiana dotycząca dostosowania zakresu tego przepisu do uprawnień wynikających z art. 20d ustawy. Zgodnie z treścią art. 20d ustawy tylko laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są przyjmowani w pierwszej kolejności do określonych w tym przepisie szkół. To uprawnienie nie dotyczy laureatów i finalistów turniejów. Zmiana przewidziana w art. 1 pkt 63 lit. b projektu ustawy.

IV. Przepisy zmieniające i przejściowe

Art. 2 projektu – wprowadza zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela będące konsekwencją rezygnacji ze sprawdzianu przeprowadzanego w klasie VI szkoły podstawowej.

Art. 3 projektu – wprowadza zmiany w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wynagrodzenie osoby fizycznej prowadzącej publiczną lub niepubliczną: szkołę, przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego lub placówkę, jeżeli odpowiednio pełni funkcję dyrektora szkoły, przedszkola lub placówki albo prowadzi zajęcia w innej formie wychowania przedszkolnego zostanie objęte podatkiem dochodowym od osób fizycznych. Nie ma przesłanek uzasadniających podtrzymanie obecnych przepisów w tym zakresie, które wyłączają wynagrodzenie dyrektorów z objęcia podatkiem dochodowym.

Art. 4 i art. 16 projektu – dotyczą zmian w ustawie – Prawo o szkolnictwie wyższym. Proponowane w tej ustawie zmiany, polegające na konieczności uwzględniania w uchwałach rekrutacyjnych możliwości przeprowadzania rekrutacji uzupełniającej dla zdających, którzy złożyli odwołania od wyniku weryfikacji sumy punktów z części pisemnej egzaminu maturalnego do Kolegium Arbitrażu Egzaminacyjnego. Proponowane zmiany są konieczne

dla zapewniania zdającym, których wynik egzaminu maturalnego z danego przedmiotu lub przedmiotów zostanie podwyższony, możliwości przyjęcia na studia na dany rok akademicki.

Art. 5 i art. 18 projektu – wprowadza zmiany w ustawie o systemie informacji oświatowej. Zmiany zaproponowane w art. 5 pkt 2 lit. b projektu ustawy są związane z wprowadzeniem od dnia 1 stycznia 2017 r. nowej definicji „wychowanka”, zawartej w §15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. poz. 1872). Zgodnie z tą definicją nieletni stają się wychowankiem młodzieżowego ośrodka wychowawczego z dniem otrzymania przez dyrektora tego ośrodka, za pośrednictwem poczty, skierowania nieletniego do ośrodka, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z późn. zm.). Konieczne jest umożliwienie młodzieżowym ośrodkom wychowawczym wykazanie w systemie informacji oświatowej zarówno wychowanków, którzy zostali skierowani do ośrodka, a którzy jeszcze do niego nie przybyli, jak i wychowanków, którzy przybyli do ośrodka. Rozwiązanie takie zapewni rzetelność danych w SIO. Wprowadzane dane będą zawierały datę otrzymania przez dyrektora ośrodka, za pośrednictwem poczty, skierowania wychowanka do ośrodka oraz datę przekazania informacji o niedoprowadzeniu wychowanka do ośrodka – zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 81 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382 oraz z 2015 r. poz. 1418 i 1707). Wprowadzono także przepis przejściowy umożliwiający ośrodkom wykazanie w systemie informacji oświatowej ww. danych w okresie od dnia 1 września 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. (art. 18 projektu ustawy).

Zmiany w art. 5 pkt 1 i pkt 2 lit. a projektu ustawy mają charakter zmian porządkujących i doprecyzowujących. W art. 14 pkt 3 ustawy o systemie informacji oświatowej zastępuje się katalog rodzajów oddziałów szkolnych odwołaniem do przepisów, na podstawie których te oddziały są organizowane. Natomiast w art. 5 pkt 2 lit. a (art. 16 pkt 1 lit. a ustawy o systemie informacji oświatowej) wprowadza się rozwiązania spójne z art. 12 tej ustawy, uzupełniając katalog orzeczeń, na podstawie których uczniowie mogą przebywać w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Pozostałe zmiany są konsekwencją rezygnacji ze sprawdzianu przeprowadzanego w klasie VI szkoły podstawowej (art. 5 pkt 3–7 projektu ustawy).

Art. 6 projektu – dotyczy zmian w ustawie z dnia z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r. poz. 35). W projekcie ustawy zaproponowano następujące zmiany:

- 1) w zakresie art. 12 ust. 1 ww. ustawy, dotyczącej kwestii związanych z odpowiednim stosowaniem przepisów art. 79a, 80 i 90 ustawy do dotowania oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Zmiana ta polega na wykreśleniu odpowiednich odesłań zawartych w tych przepisach, w związku ze zmianami wprowadzonymi w treści art. 79a, 80 i 90 ustawy.

- 2) w zakresie art. 12 ust. 2 ww. ustawy, dotyczącej podstawy prawnej do przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, które obecnie na podstawie niniejszego przepisu jest przeprowadzane na lata szkolne 2016/2017–2018/2019. W związku ze zmianami dokonywanymi w projekcie ustawy w zakresie delegacji ustawowej zawartej w art. 20l oraz art. 20wa i art. 20zca ustawy, przepis art. 12 ust. 2, wymaga zmiany polegającej na ograniczeniu przeprowadzania ww. postępowania rekrutacyjnego jedynie na rok szkolny 2016/2017.
- 3) w zakresie art. 12 dodania nowego ust. 2a, który odmiennie reguluje podstawę prawną do określania terminów postępowania rekrutacyjnego na lata szkolne 2017/2018 i 2018/2019.

Art. 7 projektu – konsekwencja zmian dokonywanych w art. 6 projektu ustawy, czyli zmian w ustawie z dnia z dnia 29 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Polega na wskazaniu, że przepisy art. 20l w nowym brzmieniu oraz nowy art. 20wa i art. 20zca, stosuje się do postępowania rekrutacyjnego na lata szkolne 2017/2018–2018/2019 do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Art. 8 projektu – dotyczy terminów postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego w roku szkolnym 2016/2017 do szkół, w których zajęcia dydaktyczno-wychowawcze rozpoczynają się w pierwszym powszednim dniu lutego. W postępowaniu rekrutacyjnym na rok szkolny 2016/2017 do ww. szkół, będą obowiązywały terminy ustalone na podstawie dotychczasowych przepisów wydanych na podstawie art. 20l ustawy.

Art. 9, art. 15 i art. 16 projektu – jest konsekwencją wprowadzenia zmiany w szkolnictwie artystycznym, polegającej na likwidacji pomaturalnych szkół bibliotekoznawstwa i animatorów kultury. Określa on proces i terminy stopniowego wygaszania tych szkół.

Z dniem 1 września 2016 r. planuje się zlikwidowanie klasy pierwszej dotychczasowej dwuletniej szkoły bibliotekarskiej i animatorów kultury, w związku z tym na rok szkolny 2016/2017 nie będzie prowadzona rekrutacja kandydatów do klasy pierwszej.

Od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie będzie się tworzyć nowych publicznych i niepublicznych szkół bibliotekarskich i animatorów kultury, zaś niepublicznym szkołom bibliotekarskim i animatorów kultury nie będą mogły być nadane uprawnienia szkoły publicznej.

Projekt zakłada również, że z dniem 1 września 2017 r. dwuletnia szkoła bibliotekarska i animatorów kultury zostanie zniesiona, a w konsekwencji wygasną wpisy do ewidencji niepublicznych szkół artystycznych, dotyczące niepublicznych szkół bibliotekarskich i animatorów kultury oraz decyzje w sprawie zezwolenia osobom prawnym lub osobom fizycznym na prowadzenie publicznych szkół bibliotekarskich i animatorów kultury.

Art. 10 projektu – jest konsekwencją rezygnacji z przeprowadzania sprawdzianu od roku szkolnego 2016/2017 i zwalnia dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z obowiązku ogłoszenia komunikatu w sprawie harmonogramu przeprowadzania sprawdzianu.

Art. 11 projektu – jest konsekwencją rezygnacji z przeprowadzania sprawdzianu od roku szkolnego 2016/2017. Z dniem 1 września 2016 r. proponuje się zrezygnować z prowadzenia ewidencji egzaminatorów w zakresie sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku szkoły podstawowej i egzaminów eksternistycznych z obowiązkowych zajęć edukacyjnych określonych w ramowym planie nauczania szkoły podstawowej dla dorosłych. W związku z powyższym, niezakończone przez dniem wejścia w życie projektowanej nowelizacji ustawy postępowania w sprawie wpisu do ewidencji egzaminatorów (w zakresie wskazanym wyżej) podlegają umorzeniu.

Art. 12 projektu – stanowi o stopniowym wprowadzaniu możliwości zapewniania uczniom klas IV–VI szkół podstawowych oraz uczniom gimnazjów dostępu do podręczników lub materiałów edukacyjnych do danego języka obcego nowożytnego dostosowanych do ich stopnia zaawansowania znajomości tego języka. Przepis ten wiąże się z nowo dodawanym ust. 10b i 10c w art. 22ae ustawy.

Art. 13 projektu – wskazuje, że przepis umożliwiający wykonywanie fotografii pracy egzaminacyjnej podczas dokonywania wglądu przez ucznia, który przystąpił do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, będzie miał zastosowanie od dnia 1 września 2016 r.

Art. 14 projektu – wskazuje, że od 1 stycznia 2017 r. projektowane przepisy art. 9ba–9bc i art. 44zzz ustawy będą stosowane również w przypadku egzaminu maturalnego, o którym mowa w art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późn. zm.) – dotyczy egzaminu maturalnego przeprowadzanego na podstawie standardów wymagań egzaminacyjnych.

Art. 19 projektu – zachowuje w mocy przepisy wykonawcze do ustawy:

- do dnia 1 września 2016 r. jest konieczne utrzymanie w mocy przepisów wydanych na podstawie **art. 20l ustawy** z uwagi na rozpoczęcie w bieżącym roku szkolnym postępowanie rekrutacyjne na kolejny rok szkolny (2016/2017).
- do dnia 1 września 2016 r. jest konieczne utrzymanie w mocy przepisów wydanych na podstawie **art. 94a ust. 6 ustawy**, ze względu na fakt, iż zmiana upoważnienia dotyczy kwestii organizacji roku szkolnego i organizacji pracy szkoły, tj. sposobu organizacji dodatkowej nauki języka polskiego i dodatkowych zajęć wyrównawczych, a w szczególności ich formy organizacyjnej, oraz dostosowania procesu kształcenia do potrzeb przybywających z zagranicy cudzoziemców i obywateli polskich.
- do dnia 31 grudnia 2016 r. jest konieczne utrzymanie w mocy przepisów wydanych na podstawie **art. 9 ust. 3, art. 11 ust. 2, art. 44zzza i art. 90u ust. 4 pkt. 2 ustawy**, w związku ze zmianą treści tych upoważnień poprzez wykreślenie „sprawdzianu”.
- do dnia 1 września 2017 r. jest konieczne utrzymanie w mocy przepisów wydanych na podstawie **art. 31 ust. 1 ustawy o SIO**, które powinny być przygotowane z odpowiednim *vacatio legis*, umożliwiającym wprowadzenie niezbędnych zmian w oprogramowaniu systemu informacji oświatowej, które zostaną udostępnione użytkownikom w dniu wejścia w życie rozporządzenia. Przewidziany w projekcie ustawy czas na przygotowanie projektu rozporządzenia zapewnia niezbędny czas na

przygotowanie zarówno zmian prawnych, jak i technicznych. Należy jednocześnie zauważyć, że na skutek likwidacji sprawdzianu przeprowadzanego w ostatniej klasie szkoły podstawowej dane w SIO dotyczące tego sprawdzianu nie będą przekazywane mimo braku zmian w rozporządzeniu.

Art. 20 projektu - określa proponowane terminy wejścia w życie ustawy.